

BONA PAU

PREMSA
CORONA

Nº. 601 - Any LI - MONTUÏRI - MARÇ - 2003

SA RUA, EXULTACIÓ D'ALEGRIA

BREUS

Amb el Conseller d'Educació i Cultura

Dia 4 a Sant Joan tenguérem una reunió amb el Conseller d'Educació i Cultura, Damià Pons, i amb el Director General de Normalització Lingüística, Joan Melià. Allà tractàrem temes relacionats amb la Premsa Forana i les col·laboracions emmarcades dins l'any Moll; la primera de les quals ja apareix en aquest número. Les altres es publicaran en successives edicions.

Beca a Jaume Mayol

Dia 5 en el Col·legi d'Arquitectes de Balears s'entregaren tres beques d'investigació d'un total de 28 projectes presentats; una de les quals, dotada amb 10.000 euros, fou guanyada per Jaume Mayol Amengual, de ca na Serra, per un projecte sobre l'arquitectura escolar de Guillem Forteza, autor dels plànols del Col·legi Públic de Montuïri.

Morí la padrina de Montuïri

A l'edat de 97 anys, dia 15 de febrer passat moria Sebastiana Vich Verger "Mascarona", qui els darrers anys havia estat la persona de més edat de Montuïri.

Andreu de Son Collell, el més vell

Andreu Alcover Ribas ha romàs la persona de més edat de Montuïri. Ara en té 96 i el 29 de setembre en complirà 97, ja que nasqué el 1906.

BONA PAU Montuïri

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Antoni Mateu Socias, Melcior Nicolau Jaume, Catalina Barceló Mayol, Josep Oliver Verd, Rafel Pons Mairata, Felip Munar i Munar, Gabriel Camps Ferrer, Miquel Mascaró Crespí, Joan Barceló Cerdà, Lluís Servera Sitjar i Andreu Vidal Rossinyol.

Administració: Martí Ferrer Sampol
C/ Es Pujol, 5 - 07230 Montuïri - Tlf. 64 66 93

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

Correu electrònic: oabonapau@terra.es

La vídua d'Antoni Gomila Jaume descorre la cortina que dona nom al carrer dedicat al seu difunt espòs, en presència de germans, altres familiars i autoritats

Molta d'aigua

Molts de trossos s'arribaren a inundar degut a les fortes pluges de mitjan febrer, sobretot el més pròxims al torrent, que va vesar per damunt degut també a la brutor, ja que enguany no s'ha fet net.

Sopar contra el Càncer

La Junta Local de l'Associació Contra el Càncer anuncia per a dia 8 de març, dissabte, a les 21h al Restaurant Cas Carboner el sopar anual per sufragar les despeses de l'Associació. El preu del tiquet és de 25 euros, el qual serà necessari per al sorteig d'obsequis.

Carrer Antoni Gomila

A Palma el passat 19 de febrer fou inaugurat el carrer dedicat al qui fou col·laborador de **Bona Pau**, Antoni Gomila Jaume amb assistència de la seva vídua, germans, altres familiars i batle de Montuïri. La representació de Ciutat estava presidida pel batle Joan Fageda. Aquest carrer està a l'altura del número 189 del d'Aragó (prop del Vivero).

Aquesta revista ha rebut el suport del

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

ES GRAONS

Millora

Un no sap si és perquè s'acosten les eleccions o perquè així ja estava previst. El fet cert és que s'entreu un millorament del pis d'alguns carrers, una més ferma vigilància de certes zones, un poc més de netedat en llocs visibles... Encara queden altres aspectes per millorar, però l'atenció en casos puntuals és un fet positiu que és mereix divulgar, al contrari de l'abandó, que sempre és rebutjable.

Suspès

Les tres conferències a l'entorn de la figura del filòleg Francesc de Borja Moll celebrades els passats 13, 20 i 27 foren oblidades per molts de montuïrers que en repetides ocasions han manifestat de paraula interès per la cultura i s'han queixat del poc esment que tenen en aquest sentit els responsables del poble. On eren els representants i socis d'entitats culturals de la vila? Tothom es mou per allò que li interessa. Qualificació: Suspès. Nota: s'acosta al zero (perquè hi havia una dotzena de persones).

El nostre no

La història de la humanitat està atapeïda de guerres de tota casta per motius ben diferents i entre gent i pobles de molt desigual condició ètnica, així com de civilitzacions i races que no s'assemblen.

Els motius que en general addueixen els contendents són de molt diferent caire, però, en general, el mòbil que sorgeix en el fons és el de dominar el més dèbil per unes raons que no sempre convencen ni tan sols els imparcials observadors, quan en realitat allò que pretenen els bel·licosos és el de sotmetre el país o les persones, segons la confrontació sia entre nacions o dins el mateix territori.

Entre nosaltres, a Montuiri mateix, encara suren dins la memòria col·lectiva les seqüeles que va causar i posteriorment va llegar tant la guerra civil espanyola com la següent segona guerra mundial; uns conflictes inhumans a conseqüència dels quals milions d'homens i dones innocents perderen salut, vida i bens entre 1936 i 1945, i tot pel nefast desig d'altres persones de fer-se amb el poder.

Durant aquest passat febrer han sorgit multitud de veus, s'han produït innombrables manifestacions pacifistes perquè el govern més poderós de la Terra vol sotmetre a la força una nació pel sol fet d'igualar-la o superar-la en certs aspectes. És ben clar que els EE UU es vol fer amb el control de les armes i de la riquesa dels iraquians de la manera que sia, quan en canvi sembla que oblidem la seva justifi-

ficació i les terribles conseqüències que d'aquesta malifeta en poden sorgir.

Seria molt lamentable que a començament del segle XXI es tornàs reproduir una altra confrontació bèl·lica d'uns resultats avui per avui insospitats, però nefasts fins i tot per a aquells que en són o en volen esser aliens. Quan encara en el nostre poble recordam els desastres i les penúries que contenen els darrers protagonistes de la fratricida lluita del 36-39, els pèls se'ns posen de punta. Com també és impugnable que ens deixem manipular per uns altres que pretenen uns fins que nosaltres en general no compartim.

Les manifestacions que contra la guerra aquests dies passats se sentien gairebé arreu el món, donaren testimoni de la voluntat dels pobles pacífics i pacificadors d'allunyar una possible conflagració mundial. Les veus escridassadores de milions i milions de persones rebutjant amb ferma una nova guerra, ho expressaven a les clares.

Al desig inflexible de pau que l'opinió majoritària d'homens i dones que de per tot arreu ho feren patent, nosaltres, des d'aquí, hi unim la col·lectiva dels qui així pensen. Un desig continuament enlairat des de més de 50 anys ençà amb el títol d'aquesta modesta publicació, fent palès que el nostre **no** a la guerra és exteriorització evident d'una ferma voluntat.

O. ARBONA

A la rua del carnaval també es féu patent el no a la guerra

DOS DITS DE SENY

Estimular

No fa molts d'anys que quan un home o un jove s'havia d'afaitar, anava al barber. I quan aquest l'afaitava, la primera cosa que feia era ensabonar-lo. I això és el que encara fan certes persones quan volen aconseguir certs beneficis de l'altra. Abans de res, l'ensabonen, l'adulen, l'afalaguen i, si és necessari, el complauen en tot quan sia possible per tractar d'obtenir un favor, una gràcia o un benefici. Tot seguit fan un elogi de les qualitats d'aquella persona amb qui parlen a fi que se senti a gust durant la conversa, per arribar a aconseguir que accedesqui a complaure les propostes que se li suggereixen.

Es podrien contar molts d'exemples de persones notables dins l'àmbit local, regional o estatal que gràcies a haver-se sentit estimulats, incitats o empesos a dur a terme una determinada activitat, després han assolit un prestigi o un reconeixement per tot arreu. Ara bé, aquest afalagament ha de ser sincer i lleial i ha de respondre a uns fonaments.

Fa cent vint anys, era el 1883, un nin de deu anys treballava a una fàbrica de Nàpols. Desitjava esser cantaire, però el seu primer mestre el va descoratjar. Li va dir que no podia cantar mai, que no tenia veu, que tenia el so del vent quan pega a les persianes.

Però la seva mare, una pobre foravilera, el va abraçar, l'enaltí, li va dir que sí, que sabia que cantava bé, que ja entreveia els seus progressos. Des d'aleshores ella va anar descalça molt de temps a fi d'estalviar els doblers necessaris per a les lliçons de música del seu fill. Els elogis d'aquella pageda, les seves paraules encoratjadores varen canviar tota la vida d'aquell nin. Amb el temps tot el món va conèixer el famós tenor italià Caruso.

És de persones assenyades elogiar i aprovar sincerament, estimular les persones cap a un noble causa.

SALOMÓ

2003: ANY MOLL

El Diccionari entusiasma Joan Mascaró (I)

¿Qui era Joan Mascaró i Fornés (1897-1987)?

De les solapes del llibre *Correspondència de Joan Mascaró* (2 volums) en trauré algunes dates i dades. Va néixer a Santa Margalida, el poble també de don Joan March i Ordines —en Verga— amb qui l'unien llaços de paisanatge; però encara més amb els fills Joan March Servera, del qual va esser company d'estudis i li donà classes d'anglès, i el seu germà Bartomeu.

Joan Mascaró tingué gran afició i facilitat per a les llengües, tant orientals com occidentals.

Professor de la Universitat de Barcelona, de l'Escola Normal de Mestres de la Generalitat de Catalunya i de l'Institut Escola fins a la guerra civil espanyola. S'exilià a Anglaterra (havia passat uns anys a Cambridge) on arribà a ensenyar-hi anglès. Mira que un pagès mallorquí ensenyar anglès als anglesos! Així, més o manco s'admirava ell mateix de la sorprenent situació.

Des d'Anglaterra va mantenir una correspondència abundant amb amics, coneguts, filòlegs, polítics, poetes, banquers i altres professionals.

La correspondència amb el filòleg Francesc de B. Moll serà la matèria primera que utilitzaré per a aquest escrit. Més concretament: què pensava, què sentia, què feia, què somniava, què esperava Joan Mascaró davant l'obra *Diccionari Català-Valencià-Balear* (1926-1962), en 10 toms, iniciada per Antoni Mª Alcover i duita a terme per Francesc de B. Moll? D'això en volia escriure algunes coses.

El 6 de juny de 1933 expressa la seva alegria de què el Sr. Moll, continuador de l'obra de Mossèn Alcover, mort el 1932, vagi rebent firmes favorables al *Diccionari* i espera que l'èxit coroni els seus treballs. El 7 de setembre de 1949 exclama *Hosanna!*, exultant de joia perquè el *Diccionari* torna a sortir després del llarg parèntesi de la guerra civil.

Mascaró no té res de capità Aranya. Abans d'embarcar els altres, ell personalment es compromet a col·laborar en la tasca, fins i tot amb allò que més ens cou: la butxaca. Ho farà amb

«1.000 pessetes, o siguin 10 lliures anuals, que són la meua modesta oferta a la vostra gran obra. Els meus medis, absurdament modestíssims, no me permeten més. De totes maneres, aquesta petita contribució no mancarà cap any, si Déu ho vol».

Però sí, que n'embarcarà d'altres, i molts. No perd calada a l'hora de cercar col·laboradors o subscriptors.

El desembre d'aquest mateix any 1949, s'apena per una nota d'amargura que creu trobar en les esperances d'ajuda pretesa pel Sr. Moll, el qual pot pensar en els nostres "rics" tan pobres de cultura i de cor. I pregunta: «I Barcelona què fa? Us ajuda molt? I Madrid?».

Mascaró no es creuarà de braços i cercarà pel seu compte. Amics i col·legues en rebran la invitació. A aquella llibreria de Londres que potser retornaria el *Diccionari* perquè no era complet, li feia observar que el *Diccionari* tenia molt de subscriptors sense que fos obstacle el fet de no estar acabat de publicar. La propaganda travessa l'Atlàntic i aconsegueix la promesa del professor Bartomeu Oliver, mallorquí de Binissalem, professor de la Universitat de Caracas, Veneçuela, de què farà subscriptors entre els mols catalans d'aquella capital. Fins arribà a la UNESCO (Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura) per mitjà del Dr. Pere Bosch-Gimpera que li digué haver-hi una modesta possibilitat d'una petita subvenció. Mascaró comenta: «Per preparar guerra, les nacions poden gastar milions i milions; per crear pau a la UNESCO regategen un dòlar».

Especial labor propagandística farà amb la família March. A Santa Margalida, poble dels dos Joans —March Ordines i Mascaró Fornés— diuen: «Per haver-hi una bona barrina n'hi ha d'haver un de ben fotut». Mascaró començarà a "fotre-se" per tal d'arribar a la meta.

De temps enrera Bartomeu March era subscriptor del *Diccionari*. Però no basta això, s'hi ha d'implicar tota la família. Conscient de la dificultat, el 5 de gener de 1948 escriu al Sr. Moll: «Voleu que torni escriure a n'En

Francesc de Borja Moll

Bartomeu March o li telegrafiï? Com podeu comprendre tant ell com en Joan com son pare parlen de jo com un "amic"; però els milionaris no poden tenir amics que no siguin molt rics!».

No s'acolina i el 11 de setembre de 1951 escriu una carta de 6 planes al fill major Joan «i li vaig fer un sermó sobre el *Diccionari*». Aquest "sermó" té tantes i tan profundes idees lingüístiques i humanes que és impossible de resumir.

Més vicissituds i el 23 de juliol de 1954 escriu que la casa March estudiarà la proposta. El 20 de juny de 1956 una caiguda de doña Leonor Servera, esposa de don Joan March Ordines, entrebanca una mica les activitats de la *Fundació March*. De totes maneres sembla que la cosa més clara per a la Fundació és la del *Diccionari* i han assegurat que l'ajuda a aquesta obra serà un fet.

5 de novembre de 1956. La Fundació March ha resolt la qüestió *Diccionari*: «Acaba de comunicar-me la concessió de 75.000 pessetes a entregar a raó de 5.000 per cada fascicle nou que des d'ara li presenti». Posteriorment la Fundació March ampliarà l'aportació econòmica. Mascaró ha arribat a la meta quan escriu: «Us particip que la Fundació March segueix subvencionant amb cinc mil pessetes cada fascicle del *Diccionari*». És el 7 de juliol de 1958.

El tom X i darrer del *Diccionari* sortirà editat el 1962, dedicat als Protectors Insignes que contribueixen a la publicació d'aquesta obra. La llista de 9 Protectors està encapçalada per la Fundació Joan March.

JOSEP OLIVER I VERD

Acostament a la poesia de Martha Elena Valiente

Una de les opcions que pot enriquir-nos culturalment més és apropar-nos a les contribucions que, des d'altres llocs, arrelin entre nosaltres. Vàrem tenir la sort de topiar amb l'obra de Martha Elena Valiente gràcies a una entrevista a **Bona Pau** realitzada per Miquel Martorell i, certament, és tracta d'una poesia molt autèntica i valuosa, poesia lluminosa des del primer instant. El que la conforma més encisador és el seu caràcter breu i concentrat.

Segurament és la concentració una de les qualitats que distingeixen la poesia de les altres tries literàries. Tot poeta o aprenent de poeta voldria dir molt trempant poques paraules, voldria, collint una cirera, collir tota una embosta. Per aquest motiu, en poesia, sempre és tan difícil omplir el paner.

La poesia breu -confeccionada amb pocs versos o solcs- requereix d'una densitat major. Un exemple emblemàtic és el d'un poema compost amb dos versos curts escrit per Giuseppe Ungaretti que diu: «*m'il-lumín/ d'im-mens*». Aquesta casta de poesia dilata, tova l'emoció que toca. Per contra, els poemes llargs possibiliten fluctuacions: en altres paraules, poden tendir cap a la prosa sense convertir-se en prosa.

A l'obra poètica de Martha Elena Valiente -almanco a la part que coneixem- abunden les qualitats de la poesia breu. Cada poema necessita presentar-se ben atapeït. Cada mot ha d'expandir-se poèticament. L'alternativa no és esdevenir prosa sense ser prosa, sinó oferir "l'espai blanc". L'espai blanc -així s'anomena el buit que hi ha en el paper entre vers i vers- serveix a la poetessa per engrandir les pauses i fa que l'impacte del nou vers sigui més convincent i s'elevi cap a una «impressió» més profunda. L'autora es decanta pel vers lliure. Qualcú pot pensar que les construccions sense una rima preestablerta són més senzilles. El propi Borges diu que, essent jove, també ho creia, però ben aviat es va adonar del contrari. La poesia de vers lliure per ser poesia -com són els magnífics versos de Martha Elena Valiente- demana una dosi de suggeriment i de maduresa que no són gens fàcils d'aconseguir.

Ens sembla que el seu llibre "*Ángel y*

misterio" és un bon testimoni de tot plegat. La poetessa sap que no pot reduir el seu cant, l'ha d'eixamplar ja que "*la vida habla mil lenguajes*". Pateix l'ansia d'obrir-se, de cercar una mica de coneixement. I és conscient que no pot plegar-se dins una sola veu, ha d'esforçar-se per llevar el tapament a la ignorància. Ens adverteix que: "*La palabra es el mundo/ inquieto y bullente/ que se escapa en cascadas...*". El problema no és tan sols trobar alguna veritat, sinó saber-la comunicar poèticament a través de la paraula. La paraula sempre és fugissera per a un poeta. L'eco pareix l'únic misteri que la poetessa es veu capaç de copsar. El mot "misteri" ocupa un lloc de privilegi en aquest poemari. Un mot que, fins i tot, la ciència moderna ha recuperat. L'ésser humà cerca donar sentit a les coses. Si ens precedeix el caos, això és el desordre enfront de la comprensió dels esdeveniments, hem de mantenir l'esperança que malgrat tot brostarà a través de la paraula i del seu eco: "*En el caos/ un sol de silencio fluye/ su marea de palabras/ consigna permanente de atrapar un eco*".

El practicant de la poesia ha d'intentar viure en una actitud d'astorament. És el que Martha Valiente va expressar-nos a l'entrevista esmentada: "*Es important que no perdi la capacitat de sorprender's davant la vida*".

És a partir d'aquesta "sorpresa" que podrà trobar el fil conductor de cada poema i, amb un poc de fortuna, de tot un poemari.

El llibre titulat "*Como el olivo (canción para Ani)*" té un to divers. És una mostra de pinzellades poètiques sobre paratges de la nostra Cavorques (així Bartomeu Fiol ha denominat Mallorca). L'aproximació de la poesia a la pintura beneficia molt a la primera. Què no ha dit o pot dir poèticament una bona pintura? Un poeta del segle VI a. Crist, Simònides, ja va anomenar la pintura com a "poesia silenciosa". La poesia pot aspirar a semblar-se a la pintura. La poetessa ha observat indrets memorables per crear un pont que uneix temps, paisatge, distància i enyorament. A una bella imatge compara la neu amb un vestit de núvia: "*La nieve/ es el raro amante de la isla./ Privilegio de amor:/ traje de novia para*

la montaña virgen". A una altra, prova de la qualitat de la seva poesia, els balcons tancats s'igualen als ulls baixos del qui pateix d'empeguement: "*Balcones cerrados/ como ojos bajos de timidez o de vértigo*". Probablement mentre recordava la claror de la lluna mallorquina, des de l'altra part de l'Atlàntic, va pensar en el nostre poble per dir: "*A la izquierda de Montuiri, ovalada i púrpura, la luna de Mallorca*". Una lluna que podem contemplar i "sentir" de qualsevol banda del món gràcies al broll universal de la poesia. La poesia de Martha Valiente guanya calidesa si s'escolta recitada. L'amara una fra-gància sonora i l'assaona un riquíssim llenguatge que fan recomanar la seva lectura més d'una vegada.

LLUÍS SERVERA SITJAR

1- "*Ángel y misterio*" Valiente, Martha Elena, Editorial Fernández Blanco, La Plata (Argentina), 1994.

2- **Bona Pau**, núm 554, abril de 1999, pàg. 11. Entrevista de Miquel Martorell Arbona a Martha Elena Valiente.

3- "*Como el olivo (canción para Ani)*", Argentina, 1998

E.S.
SES JARDINES
CTRA.MANACOR,KM.29,3
07230-MONTUIRI
TELF.971646146

LA IMATGE COMENTADA

La imatge d'aquest mes la dedicam a Joan Gomila Jaume -més conegut entre nosaltres com "l'amo en Joan de sa farinera de cas Canet"-, que des que deixà l'escola primària i durant un bon grapat d'anys ha estat al capdavant de la farinera de Montuïri. Ara, ja tancada aquesta etapa de la seva vida, en Joan, capricorni matiner -va néixer dia dos de gener-, ha ençat un nou cicle de la seva vida com a jubilat -va complir el seixanta-cinquè aniversari, edat que per molta gent suposa l'inici de la nova etapa de pensionista. En Joan és un home de tracte afable i respectuós, d'un tarannà extrovertit i molt actiu, que pot ser un exemple per a la gent major del nostre poble. És el germà major de cinc, fill de l'any 1936 -any d'infesta memòria per molts- que durant més de quaranta anys de la seva existència els ha passat regentant la farinera, en la qual un bon grapat de montuïrers hi han trobat feina; però aquesta empresa no tingué continuïtat i, una vegada en Joan es jubilà, tancà definitivament les portes.

En efecte, tothom encara se'n recorda de la farinera de davant les escoles que a les acaballes del segle XX -essent ja la darrera farinera que quedava a la comarca del Pla de Mallorca- va tancar les portes. A mig camí entre l'artesanía i la indústria, aquesta empresa nasqué de l'empenta del pare d'en Joan, en Tomeu, que just a mitjan segle obria per primer cop la farinera. Així, en Joan, seguint la tradició familiar, ja d'adolescent es va començar a implicar en la feina del seu pare.

La frenètica tasca, com la d'haver de dirigir una empresa, avui dia en Joan la continua realitzant, però d'una altra manera. Efectivament, en Joan ens conta que durant tota la seva vida ha viscut ben a prop del món de l'esport perquè s'hi ha sentit atret amb força; però sobretot en la disciplina que més ha sobresortit en Joan Gomila ha estat indefectiblement la natació, en la qual ha assolit vertaders èxits competitiu; ha estat sobretot a partir de la jubilació, en la qual disposa

Joan Gomila, un home de tracte afable i respectuós, d'un tarannà extravertit i molt actiu, ara apofita la jubilació amb altres activitats

de més temps de lleure, que en Joan ha pogut dedicar-se en cos i esperit a la natació. De fet, amb aquest esport en Joan projecta tot el seu vessant més actiu -com ho havia fet quan treballava a la farinera-, a més de guanyar-hi salut, "la naturalesa és molt rica però l'has de sembrar", com diu ell, li ha servit per tenir-lo ocupat un temps; a la natació, hi dedica tres dies a la setmana i recorre uns quatre o cinc quilòmetres. Participant en la seva categoria (cada cinc anys) ha aconseguit guanyar diferents curses importants però la satisfacció més gran és la que li dóna el fet de participar-hi. En Joan neda amb l'equip Mastball (Master Balears) i la darrera competició en què ha participat fou el campionat d'Espanya que se celebrà del vint-i-tres al vint-i-cinc de gener passat en el qual en Joan quedà en quart lloc en la seva categoria de 50, 100 i 200 esquena i en segon lloc en la categoria de 200 croll. Del club, en Joan ens conta que no té una finalitat competitiva, sinó més aviat lúdica, serveix de

qualque manera per motivar les persones, per mantenir-se social i físicament actius.

En Joan, bon exemple de com saber aprofitar la jubilació, a més a més, complementa el seu temps lliure que li queda amb altres activitats com la gimnàsia, excursions i viatges. També de qualque manera s'ha adaptat als nous temps i així s'ha iniciat en el món de la informàtica i d'internet mitjançant uns cursos que organitza la Mancomunitat del Pla. És també exemplar el fet que utilitzi habitualment la bicicleta com a mitjà de transport per anar pel poble, ja que, a més de no contaminar, fa salut. En definitiva, estam parlant d'un home que per la vida que porta ara que és jubilat pot ser modèlica per a l'altra gent major; d'un home sa perquè ha cercat tenir salut, ja que, com diu ell, "la salut se l'ha de merèixer amb l'esforç personal de cadascú, d'acord amb les lleis de la natura".

ANDREU VIDAL

S'ha dit que...

Ara ja es parla de cinc partits, per a les pròximes eleccions. Sembla que ja hi ha tres candidats per encapçalar les candidatures: Biel Matas (PP), Mateu Ginard (PSM) i Tomeu Servera (PSOE). I els altres?

També ja es torna sentir aquella glosa tan antiga:

*De política et diré
què és lo que noltros guanyam:
que es beneits mos barellam
perquè es vius estiguin bé.*

A l'obertura del nou local, UM va manifestar del seu desig d'ocupar el centre polític de Montuïri. (Algú es preguntava "És que hi ha centre, a la vila?").

El torrent durant la segona quinzena de febrer va tornar vessar: perquè va ploure molt i perquè estava brut. Ara bé, a camps que en són enfora, se'n podien veure, de llacs. I la carrera de Pina va haver de ser tallada al tràfic, en desbordar-se un dia el torrent.

A en Gaspar Roca "Tavet" li robaron el cotxe i va estar molt preocupat fins que la guàrdia civil de Felanitx li féu saber que l'havien trobat.

No es comprèn com tanta gent ha "passat" de les tres interessants conferències enaltint la figura de Francesc de Borja Moll. Perquè llavors es queixin de la manca d'actes culturals!

El president de la Cooperativa assegurava que Montuïri seria un dels pocs pobles que es beneficiaria de l'aigua depurada per poder regar els camps. Ja hi anirà bé!

L'emblemàtica plaça de toros de Montuïri ha deixat definitivament d'existir. Ja no en queda res i al seu lloc es projecten altres edificacions.

A la gent de la tercera edat li va molt bé fer dinars a Cas Carboner. Dia 2 n'organitzà un l'Associació de

Gent Gran i dia 27 un altre, la de Persones Majors. I a un i altre no hi mancà gent i tot-hom en sortí satisfet. Es veu que les festetes cauen bé!

Se senten queixes que a casetes de fora vila hi ha robatoris de llenya i culpen a aquells que no són de la nostra contrada: "Mos faran anar alerta"!

A una casa del carrer del Garrover habitada per sud-americans el passat 8 de febrer hi va haver un inici d'incendi i més de deu compatriotes apagaren el foc. No hi hagué desgràcies personals. Els veïnats, però, varen veure sortir molt de fum per una finestra. Digueren que començà a una "camilla", cremà un sofà i part de la instal·lació elèctrica.

De tant en tant se senten queixes de robatoris de botelles de gas butà de les que estan depositades buides, defora, per canviar-les en plenes. I no és sense voler!

Molta gent es creia que el rei moro enguany fou representat per un magrebí quan en realitat ho fou per un sud-americà. Així ens ho féu saber.

Els més de 500 dispars llançats pels municipals no bastaren per fer desaparèixer les cuques dels pins del Puig de Sant Miquel i d'altres llocs. Ni un parell de milers, tampoc. Es veu que la processonària és mala d'eradicar.

Quan un passa pel Dau se n'adona que de cada dia el poble va canviant més aviat del que un pensa. Un dia foren els edificis de la part del cementeri i ara s'hi sumará el que es construirà en el buit que queda de la plaça de toros.

"Sa rua" ja no és "lo" que era. La gent té baldor de tot i no gaudeix com en temps passat. Sobretot la joventut.

EN XERRIM

ADROGUERIA I ELECTRODOMÈSTICS

DE PLAÇA

Telf. 971 64 62 50 • MONTUÏRI

Comprant a la vila feim poble

L'AJUNTAMENT INFORMA

Sessió extraordinària constitutiva de l'Institut Municipal d'Esports

Constitució de l'Institut Municipal d'Esports de Montuïri

Per unanimitat de tots els assistents fou aprovada el 26 del passat febrer la constitució de l'Institut Municipal d'Esports (IME) de Montuïri, el qual, mitjançant un Patronat, gestionarà directament l'activitat esportiva municipal i les instal·lacions on s'ha de desenvolupar, mitjançant la creació d'un organisme autònom de l'Ajuntament de Montuïri i amb la participació de les entitats esportives interessades.

L'IME és un organisme autònom de caràcter administratiu, amb personalitat jurídica pròpia i patrimoni especial; per a la realització, prestació i desenvolupament dels serveis municipals de Montuïri referits a la cultura física, esport i oci, d'acord al previst a l'acord de la sessió plenària ordinària de l'Ajuntament ple de data 3 de setembre de 2002, aprovats definitivament.

El Patronat té com a fins i objectius essencials, entre d'altres, la promoció, organització, gestió, patrocini, foment i coordinació de la cultura física, l'esport i ocupació de l'oci del municipi i també coordinarà iniciatives i esforços dirigits a potenciar-los. Com també la gestió, administració, conservació, millora i aprofitament dels bens, instal·lacions i serveis adscrits al Patronat.

Designació del president, dels membres del consell d'administració i del secretari de l'Institut

Per 7 vots a favor i una abstenció es va acordar la designació dels òrgans de govern i administració, els quals seran a) El Consell d'Administració, b) El President i c) El Gerent. Aquests càrrecs seran desenvolupats pels següents membres:

President: Gabriel Matas Alcover, en qualitat de Batle.

Vicepresident: Rafel Alcover Amenual, en qualitat de regidor d'Esports.

El pavelló cobert gairebé ja està acabat

Vocals: 3 representants dels grups polítics municipals: Raimundo Arbona Massanet (PP), Mateu Ginard Sampol (PSM) i Gabriel Miralles Pizà (PSOE); 3 vocals representants d'entitats esportives: Pere Mayol Mayol (Club de tennis Montuïri), Guillem Morlà Jaume (Club de Bàsquet Montuïri) i Joan Pocoví Oliver (CE Montuïri).

Secretari-Interventor: M. Núria Riera Martos en qualitat de Secretària-Interventora de l'Ajuntament.

També es va acordar requerir l'assessorament de l'AMPA.

Règim de sessions

Igualment, per 7 vots a favor i una abstenció s'acordà celebrar sessions ordinàries amb periodicitat semestral (juny i desembre, els segons dimecres).

Sessió extraordinària de l'Institut Municipal d'Esports

Pla director de les instal·lacions Esportives "Es Revolt"

Per unanimitat es va acordar aprovar inicialment l'avantprojecte del Pla Director de les instal·lacions esportives elaborat per impulsar la gestió, organització, patrocini i funcionament de l'Institut Municipal d'Esports i de les instal·lacions municipals esportives "Es Revolt".

Aquest Pla Director fou prèviament exposat pels membres de la Fundació Universitat Empresa de les Illes Balears (UEIB) a sol·licitud de l'Ajuntament de Montuïri, Pere Palou i Pere A. Borràs, el qual està previst per dur a terme en un període mínim de quatre anys. Fou dividit en tres grans apartats: a) Diagnòstic de la situació esportiva del poble; b) Plantejament d'objectius i c) Plans d'acció, els quals n'abracen els set següents:

1- Reconversió i dotació dels espais poliesportius existents; 2- Creació d'escoles esportives municipals; 3- Pla d'activitats dirigides; 4- Planificació dels nous equips esportius; 5- Creació de l'oficina de l'IME; 6- Contractació del gerent de l'IME, i 7- Marketing i comunicacions.

Proposta pressupostària per a 2003

També per unanimitat fou aprovat inicialment el projecte de pressupost de l'Institut Municipal d'Esports de l'any 2003, amb el pla d'inversions i la seva plantilla de personal, a nivell d'organisme autònom. Fou aquest

Pressupost d'ingressos

Cursets activitats	18.000
Socis IME	1.200
PP Activitats esportives	4.475
Empreses privades (Patrocini)	6.000
Concessió bar futbol	60.101
POS (Gespa artificial)	490.113
Transf. Ctes. Ajuntament	70.863
Transf. Capital Ajuntam.	3.000
Total €	653.752

Pressupost de despeses

Lloguers (Gimnàstica)	2.000
Reparacions i conservació	9.000
Subministres (Mat.oficina...)	18.000
Despeses diverses (publicitat)	3.000
Trb. altres empreses (gerent)	12.000
Dona neteja, piscina i altres	15.000
Monitors i altres	15.000
Transf.Ctes. Ass. esportives	40.389
Transf. Festes esportives	6.000
Invers. compra bar futbol	40.250
Invers. obres gespa (CIM)	490.113
Mobiliari	3.000
Total €	653.752

(En pessetes: 108.755.312)

Moment en què els corredors de la volta ciclista a Mallorca passaven per la plaça de Montuïri

Gabriel Matas fou presentat candidat a batle pel president regional, Jaume Matas

Unió Mallorquina va inaugurar la seu social a Montuïri al carrer de Ses Escoles. Presidí Maria Antònia Munar

L'Associació de Persones Majors va nomenar socis d'honor als socis majors de 90 anys

Caravana ciclista

Dia 5 va passar per Montuïri la Volta Ciclista a Mallorca. Entraren pel carrer de Sa Trona i fins a s'Hostal. La meta de l'esprint de Montuïri estava al carrer R. Llull, gairebé a l'indret de l'Avinguda des Dau, el qual fou guanyat per l'alemany Erik Beumann.

Conferències de l'Any Moll

Els dies 13, 20 i 27 s'impartiren conferències sobre la figura i tasca de Francesc de Borja Moll. Una ressenya més completa es troba a una altra pàgina.

Presentació del candidat a Batle pel PP

Dia 15 en el restaurant Es Cantó amb el menjador ple —més de 500 persones— tengué lloc la presentació de Gabriel Matas Alcover, del PP, com a candidat a batle a les properes eleccions. Hi eren presents també molts de dirigents regionals del partit i el Ministre i President regional, Jaume

Matas, qui fou l'encarregat oficial de la presentació del candidat.

Inauguració de la seu d'UM

La nit de dia 22 i a un local del carrer de Ses Escoles, amb la presència de la Presidenta, Maria Antònia Munar, altres dirigents regionals, comitè local i bastant gent del poble fou inaugurada la seu d'Unió Mallorquina a Montuïri. En el discurs, la presidenta fixà l'objectiu del partit de ser "l'alternativa de centre a Montuïri".

Concert a l'església

La Banda de Música, el mateix dia 22 va oferir un concert a l'església amb motiu de la commemoració de l'aniversari de l'autonomia.

Nit de glosat

El 25 de febrer, al local de les Persones Majors, els populars glosadors Joan Planisi de Can Picafort i Rafel Roig d'es Carritxó ens divertiren amb un combat de gloses. N'improvisaren de

benvinguda, salutació al president, de picat, al·lusives a la tercera edat i a la paga, i algunes dirigides a glosadors aficionats del públic. Acabaren amb belles gloses d'acomiadament.

Cal afegir que els alumnes de l'escola de Sineu que regeix la mestra montuïrera Isabel Mayol Manera, varen rebre un diploma a la V Mostra de glosat de Manacor.

Tercera Edat

L'Associació de **Gent Gran**, dia 2 va compartir un dinar de companyonia a Cas Carboner on s'hi juntaren més de cent persones, les quals s'ho passaren molt bé.

La de **Persones Majors** també amb un dinar i ball i més de cent persones, dia 27, al mateix restaurant va celebrar el Dijous Llarder. També s'entregaren diplomes d'honor al següents socis majors de 90 anys: Gabriel Roscar, Francisca Martorell, Aina Garcias, Jerònia Pocoví, Paula Pocoví, Magdalena Cerdà, Bàrbara Jaume, Isabel Miralles, Pare Antoni Martorell i Bartomeu Sampol.

Bernat Fiol Garau - Bomber

En Jaume Garau i ell foren els primers bombers de Mallorca que ajudaren a llevar fuel de les costes de Galícia

El nostre interlocutor és un home jove, actiu, responsable i il·lusionat pel seu treball. Un treball arriscat al servei de la societat. Una ocupació per la qual havia somniat des de nin: ésser bomber.

En Bernat Fiol Garau —d'ell estam parlant— es pot dir que està enamorat de la seva professió. Als cinc minuts de canviar impressions amb ell, qualsevol es pot donar compte que aquesta feina omple la seva existència. És el que es diu una vertadera vocació.

Se li nota el seu caràcter voluntariós amb un esperit d'entrega. Al llarg de l'entrevista, el lector podrà comprovar aquestes afirmacions.

Va néixer a Montuïri el 23 de desembre de 1961. Ha complit, per tant, 41 anys. Té una germana major que ell: na Jerònia. L'any 1986 es casà amb Maria Antònia Janer. Tenen un fill i una filla, Bernat i Margalida, de 14 i 12 anys respectivament.

Fou un estudiant més entre el nom-

En Bernat a Galícia, amb vestit de feina

brós grup que assitia a les classes del centre escolar del nostre poble.

— Quina fou, Bernat, la teva primera ocupació?

— La meua primera feina —ens diu— fou al taller de Can Gori (Porreres). Feia de mecànic de cotxes i camions. Hi vaig estar ocupat uns sis anys,

— El teu servei militar?

— El vaig fer a la Creu Roja, a l'emplaçament que hi havia a Montuïri. Tot seguit em vaig preparar per ingressar al cos de bombers.

— Difícils les oposicions i proves per ingressar-hi?

— No és fàcil poder-hi ingressar. Això ho saben molts. Però s'ha de reconèixer que aquesta professió exigeix una preparació exhaustiva. Entre temaris i preparació física vaig estar més d'un any. La part física és molt important; sempre s'ha d'estar en forma.

Un detall que ha d'afegir l'entrevistador és que en Bernat té un carnet de conduir molt especial. Pot manejar qualsevol vehicle per gros i complicat que sia i de qualsevol característica.

— La gent, el públic en general, veu els bombers com un equip de servei públic, especialment per llui-

tar contra el foc, però, vos demanen per a altres serveis. Pots anomenar-ne alguns?

En Bernat fa un mig somriure.

— Així és —contesta—. Romandries sorprès davant la gran quantitat de casos o situacions en què hem d'intervenir. Algunes vegades no tenen massa importància; altres són vertaderes tragèdies. Per exemple, rescatar algú dels penya-segats vora el mar o a la muntanya on s'ha aventurat i després no en pot sortir; alliberar persones que en un accident de cotxe han quedat agafades dins el ferros entorçillats del vehicle; rescatar els qui a conseqüència d'una inundació necessiten auxili... Són treballs delicats i que t'afecten emocionalment, però després del servei et sents satisfet per l'ajuda que has donat a una o més persones. En algunes altres ocasions et sorprenen quan et criden per retirar un moix de damunt una teulada alta; llevar un eixam de devora una finestra, treure un ca de dins un pou... Els nostres serveis són per a totes les persones i, com he dit, també als animals que necessiten ajuda o estan en perill.

— Suposam que a més d'estar al dia en quant als coneixements propis de la professió, no es pot descurar la preparació física.

— Aquests capítols no els podem oblidar. Són vitals. Continuament hem de sortir a una escola de bombers per reciclar-nos, estar en forma i adquirir noves experiències, nous procediments propis del nostre treball. A més hem d'aprendre a manejar les noves eines de treball que van sortint. L'equip de treball de cada bomber té un valor al voltant d'un milió de pessetes. Els bombers som un cos especial de la seguretat de l'estat.

— Quantes seccions de bombers hi ha a Mallorca?

— Actualment som tres grups: el del Consell Insular, el de l'aeroport, al qual pertences, i el de l'Ajuntament de Palma. El CIM disposa d'efectius a diversos punts de l'illa i és el que s'ocupa de la part forana.

— Quan els bombers acudeixen

N Ò M I N A V I V A

**I TU?
ON VOLS
ARRIBAR?**

1^a

1^a "SA NOSTRA"

179

20

31

GENT DE CONFIANÇA

"SA NOSTRA"

CAIXA DE BALEARS

«Per anar a apagar un incendi a vegades la part difícil no és entrar dins l'edifici, sinó sortir-ne»

«Se sent una gran satisfacció en fer un servei i poder ajudar unes persones que estaven en perill»

per algun servei, el qui els crida, els ha d'indemnitzar pel servei?

– Si no han canviat les normes, l'1% de la recaptació dels ajuntaments està destinada al servei de bombers.

– Quin temps fa que ingresseses al cos de bombers?

– Fa 16 anys.

– Es pot dir que ets un veterà. Suposam que t'has trobat en casos vertaderament tràgics.

– Quan hi ha foc, inundacions, accidents o similars sempre és tràgic, per desgràcia, i sol passar sovint.

En Bernat amb el grup de mallorquins, a Galícia

– El vostre grup, ha tengut alguna baixa en acte de servei?

– Fins ara no hi ha hagut cap pèrdua mortal, però sí, ferits. Mira, quan vas a sufocar un incendi a un bloc de pisos, per exemple, la part difícil no és entrar, sinó poder-ne sortir.

S'interromp breument per continuar tot seguit.

– Podríem escriure vint llibres amb històries succeïdes dins les nostres actuacions i no acabaríem de contar-ho tot. El que sí vull fer notar és que a rel de la tragèdia de les torres bessones de Nova York, la gent en té un cert res-

pecte i admiració.

– Passem a un altre tema, si et sembla. Sabem que amb Jaume Garau Gelabert –un altre bomber de Montuïri– anàreu voluntaris per ajudar a llevar el fuel que ha embrutat les costes de Galícia. Pots donar-nos detalls?

– Així és. Amb en Jaume fórem els primers bombers que assistírem junt amb un grup de 60

voluntaris civils i ajudàrem a llevar el "xapapote" d'aquelles costes. A partir de llavors cada setmana hi va un grup de 60 voluntaris civils amb dos bombers com a coordinadors. Tenim plena la llista de voluntaris fins al proper 31 de maig. Però es pot allargar més el temps d'ajuda ja que hi ha molta feina que fer.

– Com s'inicià la primera expedició?

– Tot començà quan un reduït grup de bombers tinguérem la idea de partir, al front d'un estol de 60 voluntaris civils en un acte de solidaritat i auxili a la gent de Galícia per ajudar-los a llevar

Camí de Ca'n Tamos, s/n
07230 - Montuïri
Tel./Fax: 971 64 66 49
clivetmontuiri@airtel.net

Clínica Veterinària

- ☐ medecina general
- ☐ vacunacions
- ☐ cirurgia
- ☐ raig X
- ☐ ecografia
- ☐ animals exòtics
- ☐ perruqueria
- ☐

CONCERTAU HORA

el fuel de les costes.

– **Com es desenvolupa aquesta expedició i quins plans teniu per a les pròximes?**

– De Montuïri hi anàrem en Jaume Garau i jo, com a coordinadors dels 60 voluntaris de la resta de Balears. El 19 de gener passat iniciàrem el vol des de Son Sant Joan. Férem escala a Madrid. Tot seguit continuàrem cap a Santiago. Allà ens esperava un autocar que ens transportà al lloc de feina: Camariñas, a uns 80 kms. de Santiago. Aquest municipi és el que té assignat el Govern Balear per als seus voluntaris. Tot va coordinat per la Conselleria d'Interior, que també ens

proporciona un metge, un/a ATS, personal del medi ambient i de Protecció Civil d'aquesta Conselleria.

– **Com transcorre la jornada de treball?**

– Per començar et donen un equip protector nou que es canvia cada dia, llevat de certes peces que no es necessàri. Ens aixecam devers les 7 del matí. A les 8 partim a berenar amb autocar. S'ha de procurar berenar bé. Després cap a la feina. La jornada és dura. Malgrat que plogui continuam treballant ja que anam protegits per l'equip que ens han donat. Només ens retiram de la feina si hi ha temporal o ones perilloses. A la una, amb les mans netes, pre-

nem un cafè i altra volta a la feina. A les 3 un equip al qual deim "els mans netes" ens ajuda a llevar la roba per anar a dinar. El dinar consisteix en una espècie de pícnic, o sia aliments en fred. Dinam al lloc de feina.

– **I en acabar?**

– Damunt ls 4'30 o les 5 un autocar ens recull per anar a sopar. Ha acabat la jornada de feina. No és falaguera. Des del matí havíem llevat unes 12 tones de fuel. El personal que allà s'ocupa de nosaltres ens tracta molt bé. Per ajudar-nos en la tasca disposam de dos vehicles tot terreny, una furgoneta de càrrega i un remolc per a diversos materials. Tot proporcionat per Protecció Civil de Govern Balear.

En Bernat encara afegeix:

– Del 25 al 31 de maig tenim previst anar-hi una expedició de 60 bombers degut que el treball és als penya-segats. L'equip de Balears és el més ben organitzat. Treballam juntament amb els catalans i valencians.

– **I l'ambient personal, volem dir el tracte humà, és agradable?**

– La gent d'aquelles costes és un poquet freda —ens diu en Bernat—, però tot el personal que ens atén de l'Ajuntament de Camariñas és molt atent i sempre al nostre servei.

El nostre interlocutor, que s'entusiasma i emociona en veure la solidaritat humana, encara continua així:

– Voldria afegir que són milers les persones que ajuden a llevar brutor de les costes gallegues. L'ajut que donam a la gent d'aquelles terres no només és moral, també hi prenem part físicament, amb el nostre esforç, i això és molt important i es valora doblement.

– **On s'han de dirigir els possibles voluntaris per anar a ajudar a netejar les costes de Galícia?**

– A jo mateix. El nostre grup s'ocupa de tot.

Aquestes són les impressions i experiències que ens transmet en Bernat, de la seva estada i activitat a una regió que es considerava, fa segles, "el fi de la Terra". Unes costes agrests accidentades, més que banyades, assotades per un Atlàntic a vegades salvatge i violent, però amb l'avantatge de donar el manteniment, la vida a infinitat de gallecs. Netejar aquestes costes és vital per a la població que les habita.

MIQUEL MARTORELL ARBONA

Model: Breguet No. 2005 (2011) - Casa de Breguet
 de renom internacional, amb un disseny i una qualitat
 que ho fan reconèixer com a la millor marca del món.
 El model Breguet No. 2005 (2011) és una obra d'art.
 El model Breguet No. 2005 (2011) és una obra d'art.
 El model Breguet No. 2005 (2011) és una obra d'art.

MAURICE LACROIX
Switzerland
Tomorrow's Classics

Fermin
Joyeros
Fermin Chelín - Manacor - Cala Millor

El Col·legi públic va celebrar el dia escolar de la no-violència i la pau

El passat 30 de gener de 2003, els alumnes del C.P. Joan Mas i Verd de Montuïri, commemoraren la XL edició del *Dia Escolar de la No-violència i la Pau*, activitat pionera d'Educació No-violenta i Pacificadora que consisteix en dur-la a terme cada any en aquesta data, per recordar l'aniversari de la mort del Mahatma Gandhi. Una diada que va ser fundada l'any 1964 i se celebra a les escoles de tot el món.

I considerant que les persones hem de viure en un món lliure, just i en pau i que és imprescindible que entre tots els països es fomentin les relacions amistoses. Per això el Col·legi Públic Joan Mas i Verd proclamà aquesta *Declaració per a la Pau* com l'ideal a assolir per tots els pobles i nacions amb els següents termes:

I - El compromís de tots els governants del món a resoldre els conflictes

D'aquesta manera es col·locaren els alumnes en el pati de l'escola per demanar la pau

Sonet

Llençols

Els llençols blancs penjats al terrat
s'eixuguen amb el sol i el vent
així, en posar-me'ls, estiré calent
i content pel que ells dos m'han donat.

Vestit amb roba neta i eixuta
per la vila i el camp em mouré
com el sol, com el vent aniré
alegre com qui tot ho disfruta.

Així oblidaré el passat
en què estava del vent retgirat
pels racons on el sol ens posava.

Per ventura la sort ha mudat
i volam més amunt que el terrat
fins i tot damunt l'enmiglada.

Josep Miralles i Martorell "Malherba"

• • • • •

Convocatòria de conferència

Organitada per l'Escola de Música i en el seu local, el proper dia 14 de març a les 8'30 del vespre tindrà lloc una conferència sobre *La llarga ruta de l'excursionisme a Mallorca*, a càrrec de Gaspar Valero.

amb la reflexió i el diàleg.

II - La pràctica de la no-violència activa, particularment amb les persones més indefenses, infants i adolescents.

III - El respecte a la vida de tothom i a la dignitat de cada persona.

IV - El desig de compartir el nostre temps amb generositat cap als altres.

V - El compromís dels governants perquè no quedi cap infant sense escolaritzar.

VI - La pràctica del respecte entre uns i altres.

VII - El respecte cap a les persones que en cap cas volen participar dels

conflictes i de les guerres.

VIII - La necessitat de compartir els recursos naturals i els aliments perquè s'acabi la fam al món.

IX - La unió entre totes les famílies i els seus membres.

X - El dret a una vivenda i als aliments necessaris per viure.

XI - La necessitat que tenen les persones malaltes a ser ateses dignament.

XII - La felicitat com una necessitat en les relacions humanes.

XIII - La igualtat entre totes les persones.

Restaurant Es Creuers

*Especialitat en cuina mallorquina
(Porcella, frit i altres plats típics)*

Ctra. Manacor, Km. 30 • Tlf. 971 64 67 51 • 07230 Montuïri

La nevada de dia 31 de gener

Bella panoràmica de Montuïri captada dia 31 de gener passat després que el matí d'aquest dia caigués damunt el nostre poble i mols d'indrets de l'illa una nevada per espai d'algunes hores. No fou molt intensa perquè a les darreres hores de l'horabaixa tota la neu ja s'havia fos

Glosa

Reconeixement

Amb agraïment a Lluís Servera Sitjar per la bellesa en què va escriure l'article a Bona Pau en el número anterior titulat "Les gloses de n'Antònia Adrover Roig"

No sé com podré agrair
senyor Servera Sitjar
l'alegria que em donà
quan l'article vaig llegir;
més bé ja no pot estar.
Té raó amb el que ha dit,
dos consells ens vol donar:
un, que jo he de glosar;
l'altre, que el qui ho vol provar

abans convé consultar
el manual que en Munar
perquè n'aprenquin, ha escrit.

El seu consell seguiré;
si Déu em dona salut
això encara ho podré fer;
altres coses, ja no puc.

ANTÒNIA ADROVER

PD.-

Igualment vull manifestar la meua gratitud a Munar, per tan bé com es va expressar a la presentació; a Sion, per posar-me en contacte amb l'anterior, i a M. Martorell per la dedicació de la seva obra, la qual tant em va complaure.

bar

Ca na Poeta

music

Carrer Major, 7 • Telf. 64 65 29 • Montuïri

SA RUA, 2003

Guanyadors de SA RUA Individuals

1. Ses tetes

Comparses

1. S'Escola
2. (Ex aequo) Cuéntame
i Plomes al vent
3. Enanitos

Carrosses

1. Sa granja
2. Quintos-85
3. Els Pallassos

7 variades instantànies de SA RUA

El jurat qualificador
(a la dreta), per no
desmerèixer, també
es va disfressar)

L'any Francesc de Borja Moll

De les múltiples raons que hi ha per celebrar una efemèride, com el centenari del naixement de Francesc de Borja Moll, en podríem destacar tres. Per una banda, hi ha la necessitat de transmetre a les joves generacions qui fou i quin significat va tenir l'obra del filòleg menorquí; en definitiva, que el nom de Francesc de Borja Moll els soni a alguna cosa més que a un nom d'institut, d'una plaça o d'un carrer.

Una segona raó, seria, en el nostre cas, per a la gent que tal vegada ha tengut la sort de conèixer-lo o per a les persones que varen ser els seus coetanis, una bona oportunitat per actualitzar el significat de la seva obra i per evitar que aquest nom es conservi més o menys "immortalitzat" sovint "fossilitzat", dins el rerafons de la memòria.

Finalment hi ha una tercera raó que, segurament, és més important que les anteriors: es tracta d'aprofitar l'avinentesa perquè aquelles coses per les quals el recordat va ser distingit prenguin un nou impuls. De res no serviria retre un homenatge a Francesc de Borja Moll si això no comportàs, com a mínim en els seus objectius, una embranzida per a la recuperació de l'ús social de la llengua catalana.

Per assolir aquests objectius, les diverses institucions i entitats implicades en la celebració del centenari han establert tot un seguit d'actuacions, en diferents camps que abracen àmbits ben diver-

sos: l'institucional, l'acadèmic i les activitats de caire més divulgatiu i popular.

Ja durant l'any 2002 començaren els preparatius de la celebració del centenari del naixement a Ciutadella d'un filòleg rigorós i entranyable, Francesc de Borja Moll.

Així, el Parlament de les Illes Balears, per unanimitat, va aprovar la declaració de l'any 2003 com a Any Francesc de Borja Moll. Aquest és, sens dubte, un fet fonamental, ja que és molt important que una commemoració d'aquesta magnitud tenguí el suport de la màxima institució que representa la sobirania popular. A partir d'aquí es va constituir una Comissió per a la Commemoració de l'Any Moll, amb una àmplia representació institucional: Govern de les Illes Balears, Consells Insulars, ajuntaments de Palma i de Ciutadella, la Universitat de les Illes Balears, la família Moll, l'Institut d'Estudis Catalans, l'Obra Cultural Balear fundada pel mateix Moll l'any 1962, l'Institut d'Estudis Catalans, l'Institut Menorquí d'Estudis, l'Institut d'Estudis Balearics, l'Institut d'Estudis Eivissencs, l'Obra Cultural de Formentera, l'Estudi General Lul·lià, i també per personalitats que han destacat com a coneixedores de l'obra del filòleg ciutadellenc.

Aquesta Comissió, estructurada en tres òrgans, compta amb un Comitè d'Honor, un Comitè Organitzador i un

Comitè Tècnic, que varen trame- tre a tots els ajuntaments de les Illes Balears i a to- tes les univer- sitats de la Xarxa Joan Lluís Vives una proposta d'adhesió a l'Any Moll.

Activitats

Un impor- tant bloc de les activitats duites a ter- me fins ara són de caire acadèmic i de suport a la in- vestigació. Entre aques- tes actua- cions destaca la finalització del procés d'informatitza- ció del *Diccionari Català-Valencià-Balear*, l'edi- ció informatit- zada dels *Quaderns de c a m p d'Alcover i Moll*, a càrrec

de la professora Pilar Perea, les Jornades sobre l'obra de Francesc de B. Moll, celebrades l'octubre passat a Palma, les presentacions de l'*Atles Lingüístic del Domini Català* i de la *Gramàtica del Català Contemporani*, la concessió d'ajuts i beques, la publica- ció de diversos epistolars, l'edició críti- ca de diverses obres de Moll, etc.

Entre els actes prevists en el camp acadèmic, cal destacar l'edició infor- matitzada del *Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana*, la creació d'una biblioteca virtual sobre les *Rondaies* i l'inici de la publicació de l'obra comple- ta de F. de B. Moll. Un dels moments estel·lars d'aquest àmbit serà, sens dubte, l'organització del Congrés Internacional Francesc de Borja Moll,

2003, Any
Francesc de Borja Moll

"Però les
aigües molles
foraden les
dures roques"

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

www.uib.es/borja_moll/

Ferreria Rafel Miralles

Més de 20 anys
treballant el ferro

Carr. Palma-Manacor s/n • Telf. 971 64 62 88 • Montuïri

que celebrarà la Universitat de les Illes Balears el mes de desembre.

És evident que, tal vegada, allò que dóna més sentit a la celebració de l'Any Moll són totes aquelles activitats destinades a donar una difusió social de l'efemèride i que, al mateix temps, comporten un acostament del gran públic a la figura i a la significació de l'obra de Francesc de Borja Moll. Entre les activitats divulgatives ja dutes a terme cal destacar el disseny d'un logotip de l'Any F. de B. Moll, l'elaboració d'un anunci genèric sobre el centenari, l'edició de material commemoratiu de l'Any F. de B. Moll, la celebració dels actes públics d'inici de les actuacions del centenari, la creació d'una pàgina web que reculli el calendari i la informació de l'Any Moll, l'actualització de la cronologia de Moll, la publicació dels opuscles de presentació de l'Any Moll, el repartiment massiu a Ciutadella d'un tríptic al·lusiu, l'edició de cartells i pancartes de l'Any Moll, la presentació d'"El Joc dels Verbs. El Ferreret", el disseny de diversos calendaris dedicats, la convocatòria del Premi Francesc de Borja Moll per part de l'Ajuntament de Ciutadella, etc.

Finalment, cal esmentar les activitats de difusió social de l'obra de Francesc de Borja Moll: preparació d'una biografia a càrrec del professor Joan Miralles, elaboració d'unitats didàctiques referides a la figura de Moll, elaboració de materials didàctics, producció i emissió del documental *Viatge de Paraules*, exposició monogràfica itinerant sobre la figura de Moll, microespais radiofònics, presència d'articles a la premsa local i cultural, cicles de conferències, premis Francesc de Borja Moll per als centres escolars de Balears, etc.

Està previst que en els propers mesos moltes altres activitats completin l'oferta de l'Any Moll: itineraris didàctics per Palma i per Ciutadella, activitats a totes les biblioteques, edició d'un joc de CD-ROM sobre la figura i l'obra de Moll, activitats de contacontes i de dinamització infantil, taules rodones, aparició de suplementes a revistes infantils i juvenils, números monogràfics a revistes especialitzades, etc.

Una celebració, per tant, intensa i merescuda, on tothom podrà trobar la seva manera particular de retre homenatge a un dels personatges que més han conegut i estimat la nostra llengua i la nostra cultura.

La vida i obra de Francesc de Borja Moll estudiada, enaltida i ponderada en un cicle de tres conferències

Joan Miralles,
presentador

Caterina Valriu,
conferenciant

Josep A. Grimalt,
conferenciant

Nicolau Dols,
conferenciant

El cicle de tres conferències entorn a la vida i obra de Francesc de Borja Moll celebrades els passats 13, 20 i 27 de febrer a la sala d'actes de l'Ajuntament varen esser d'allò més interessants, tant que el culte i escollit auditori que hi assistí en sortí satisfet de tots els aspectes.

En féu la presentació de cada una el nostre paísà, col·laborador i catedràtic de filologia catalana de la Universitat, Joan Miralles i Monserrat, amic personal i col·laborador en algunes ocasions del personatge enaltit, de qui va manifestar que el treball de Borja Moll continua encara vigent i l'estil didàctic dels seus texts és clar i llampant. Els tres conferenciants són doctors i professors de la UIB.

Dia 13 fou Caterina Valriu, amb el tema "Francesc de Borja Moll, un lingüista entre romanços i rondalles", ens va oferir una semblança biogràfica sobre diverses vessants com escriptor, il·lustrador, editor, narrador... sense cap

casta de pretensions.

El 20, Josep Antoni Grimalt ens parlà de "Francesc de Borja Moll, polemista", posant de relleu les nombroses intervencions de tota casta a què es va veure obligat a intervenir per tal que la seva obra, fins a la meitat del segle XX postergada i perseguida, adquirís la importància social i política que es mereixia i fos degudament reconeguda.

I Nicolau Dols, dia 27, sota el títol "Francesc de Borja Moll: la formació d'un lingüista a la primera meitat el segle XX", va anar esbossant els fonaments culturals i ideològics del protagonista amb totes les seves vicissituds des dels seus 13 anys fins als darrers dies d'existència.

Un cicle organitzat per l'Obra Cultural Balear i Joves des Pla amb la col·laboració de l'Ajuntament de Montuïri i de la Direcció General de Política Lingüística de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear.

Super Montuïri
BIP BIP Extens assortit
supermercados Gran varietat de productes d'alimentació

Peix congelat • Carnisseria • Xarcuteria Panaderia •

Fruita i verdura • Begudes • Neteja

I TOTA LA NOVA GAMMA DE "LEADER PRICE"

Av/ Es Dau, s/n

Tlf. 971 64 67 60

Montuïri

AGROALIMENTÀRIA: PRODUCTE BALEAR, LA MARCA I EL GUST DE LES ILLES

Productors, distribuïdors i consumidors han descobert, amb la marca Producte Balear, el gust de les Illes que, després de quatre anys i per primera vegada, ha centrat íntegrament la fira Agroalimentària. Això ha estat possible gràcies a l'esforç de la conselleria d'Economia, Comerç i Indústria del Govern de les Illes Balears que ha conjugat tradició i modernitat amb l'obertura de nous mercats i la incorporació del disseny amb un objectiu molt clar: consolidar l'activitat industrial a Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

Per altra banda, la IV edició d'Agroalimentària va acollir la I Trobada de Joves Cuiners de Mallorca i el VII Campionat de Cuiners de Balears, a la vegada que es presentà la nova Denominació d'Origen Oli de Mallorca i les Marques Geogràfiques, Herbes de Mallorca i Peix que Bota.

I és que els productes de les Illes Balears trobaren l'aparador perfecte en el saló de Fires i Congressos de Palma des del dia 5 fins al 9 de febrer. No debades hi havia un total de 60 expositors, que representaven 125 firmes de sectors com aigua i refrescos, infusions, conserves, envinagrats, denominacions d'origen i consells reguladors, maquinària per a l'alimentació, organismes oficials, pastisseria i gelats, productes agrícoles i olis, productes càrnics, embotits, productes lactis i ous, productes ecològics, serveis, vins i cerves i licors.

Tots els productes tant agroalimentaris com artesanals o industrials que omplien els 1.300 metres quadrats del saló de Fires i Congressos de Palma s'identificaven amb la marca Producte Balear, això és fets amb matèria primera autòctona de les Illes Balears o bé que hi han tengut la seva darrera transformació o elaboració.

De les múltiples activitats que es varen dur a terme a Agroalimentària, la presentació de la Denominació d'Origen Oli de Mallorca va tenir una importància cabdal. A partir d'ara, amb aquest segell de qualitat oficial, el consumidor reconeixerà els olis d'oliva de la classe extra elaborats a l'illa de

Amb la denominació d'origen es revaloritzaran els productes illencs

Mallorca amb olives de les varietats mallorquina, arbequina o picual.

La de l'Oli de Mallorca és la quarta Denominació d'Origen de les Illes Balears i la número dotze d'olis de l'Estat espanyol. Això no obstant, la Comissió Europa ha ratificat les decisions del Govern de les Illes Balears i del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació espanyol que ja han reconegut la qualitat de l'Oli d'Oliva de Mallorca.

L'objectiu d'aquesta nova Denominació d'Origen és revaloritzar la producció d'oli d'oliva a Mallorca, on durant els darrers anys, ja ha experimentat una important impuls. No debades la producció mitjana d'oliva dels darrers anys a Mallorca es troba al voltant d'unes 500 tones per any, mentre la qualitat mitjana d'oli d'oliva verge produït a Mallorca és prop de 210 tones. En termes econòmics, això suposa un valor d'uns 290.000 euros anuals.

El segell Denominació d'Origen, el principal certificat de qualitat reconegut a Europa, indica que el producte etiquetat reuneix les característiques que marca l'ordenació oficial de la Unió Europea.

Ara bé, a més de la presentació de la Denominació d'Origen Oli de Mallorca,

també es varen promocionar les marques geogràfiques Herbes de Mallorca i Peix que Bota; dues etiquetes que facilitaran l'elecció al consumidor que cerca qualitat.

Dins el marc d'Agroalimentària, va tenir lloc la I Trobada de Joves Cuiners de Mallorca i el VII Campionat de Cuiners de Balears, al qual varen prendre part un total de 20 cuiners de distints indrets de les Illes. Trobada i Campionat s'arrodoniren amb conferències i debats sobre el present i el futur del sector.

Tot i amb això la importància de les indústries agroalimentàries radica en el seu valor estratègic de diversificació econòmica i de foment de l'equilibri territorial. En aquest sentit, el vicepresident del Govern de les Illes Balears i conseller d'Economia, Comerç i Indústria, Pere Sampol, destacà que "com més preparades estiguin les indústries transformadores, més podrem ajudar el sector primari, el camp i el sector pesquer". O sigui que "les indústries agroalimentàries donen sortida al producte primari, el transformen i li donen un valor afegit més. Així, es destemporalitzen i es rendabilitzen els productes", explicà.

A més a més "aquestes indústries també juguen un valor estratègic en el

sentit que, quan hi ha molta producció, donen sortida a uns productes que, al·trament, saturarien el mercat i farien davallar els preu", conclogué Sampol.

Per tot això, la conselleria d'Economia, Comerç i Indústria ha dedicat molts d'esforços a impulsar la modernització de les indústries transformadores a la vegada que s'ha apostat pel disseny com un valor afegit a l'hora d'atreure el públic a consumir aquests productes. Finalment, comerciants i Govern de les illes Balears han col·laborat per promocionar la marca Producte Balear. Amb aquesta intenció, a més de la publicitat convencional, s'ha obert una pàgina web de Producte Balear que, en tan sols un any, ha estat guardonat en dues ocasions, una d'elles per Yahoo, i ha estat visitat més de 800.000 vegades. Concretament, Yahoo li concedí el premi com la millor pàgina web econòmica en català per contingut, disseny i, sobretot, per accessibilitat.

Per altra banda, no es pot passar per alt que, segons dades de l'Institut d'Estadística, l'any 2001, el sector de l'alimentació i la beguda va generar un total de 740 milions d'euros, amb la qual cosa es convertí en el grup industrial que va obtenir més ingressos. És més les 613 empreses del sector ocupen aproximadament 6.000 empleats.

Ara bé, a banda de la important contribució a potenciar la creació de llocs de feines, la meta és assegurar la continuïtat dels productes illencs i aprofitar la seva qualitat perquè, tant consumidors com fabricants, se'n sentin orgullosos.

Glosa

Al·lotes, anau prevengudes

Al·lota, pots estar alerta a tots aquests llucifers perquè no cerquen res més que trobar una porta oberta.

Si un dia poden entrar malevetja anar segura que si sa cosa madura llavors ho hauràs de guardar.

De mi en pots estar segura, de què jo no ho guardaré, que ben alerta estaré a amollar en es cau sa fura.

Tòfol Massanet "Parri"

Restaurant

Es Molí d'en Perons

Tlf. 971 64 60 99 • Carrer Molinar, 51 • Montuïri

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Albañiles, 14

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11
Pol. Son Castelló 07009 Palma de Mallorca

Restaurant (DIMARTS TANCAT)

Café Carboner

REFRESCS DE NOCES, COMUNIONS, BAPTISMES...

Bufet diari de dilluns a dissabte
Mè, porcelletes, porcelles i altres plats per dur-se'n

Ctra. Manacor, km. 28 • Tlfs. 971 64 65 04 - 971 64 40 66
07230 MONTUÏRI

Podar i exsequellar mecanitzat

Essent que a Son Pujol tenc esment a un redol d'unes 70 pomes, un mig quartó de vinya, unes quantes pereres i pruneres, tarongers, llimoneres i uns quants ginjolers de casta grossa, em varen demanar, de part de la Mancomunitat des Pla, per venir-hi a donar unes lliçons de poda. Com és lògic vaig dir que estaria encantat que vinguessin.

Així idò, el passat dia 25 gener en un curs d'exsequellar podar i empeltar que ve impartint Gaspar Socies Mora, a Son Pujol, a uns quinze afeccionats a l'arboricultura, es va donar una classe i demostració de com exsequellar els esmentats arbres fruiters i podar la vinya, tan amb eines manuals com mecanitzades.

Donat que és amb les eines que es fan les feines, per a ben podar s'han d'emprar les més adients i ben esmolades a fi que surtin els talls sense esqueixos, llisos, nets i, a més, que la feina reti i no sigui pesada. Tot i així el manejar tisores i xerracs, encara que sembli no són fàcils de manejar. Si un no hi té una certa pràctica causen fatiga, fins i tot esbraonen. Aquestes feines si es poden fer mecanitzades, com que l'energia la subministra un motor no cansen tant i reten més que si es fan manuals.

Per la poda mecanitzada sé que existeixen almenys dues maneres: En una, les tisores funcionen amb aire comprimit i l'altre, elèctricament.

La primera consisteix amb un compressor d'aire acoblat a un tractor, fins i tot bastaria un motocultor ja que per funcionar les eines de podar no es necessari gaire potència. La tisora pneumàtica, mitjançant una prima mànega va connectada a la presa d'aire del compressor. Quan el podador té l'eina col·locada a la branca que es vol tallar basta prémer un poc al mànec de les tisores i de cop la branca es talla deixant un tall net i llis. Vaig veure com a les pomes, qual llenya és un tan bona de tallar, es tallaren branques fins a un gruix com el d'un mànec de xapa (fins a uns quatre o cinc cms. de diàmetre), mentre que amb tisores normals només arriben a tallar un brot

d'un gruix com el dit gros de les persones (uns 2 cms) i encara han de prémer fort. Les tisores elèctriques fan una feina similar, la diferència està en què la font d'energia procedeix d'una bateria tipus motxilla de 12 volts que el podador ha de portar a l'esquena.

Per als arbres ja desenvolupats, per tallar les branques gruixudes es disposa —a més dels estris de sempre, com són xerrac, tisores, destrat, guitzoll...— de motoserres manejables especials per exsecallar. La cadena de serrar va al cap d'una perxa o mànec llarg,

d'uns tres metres de llargària, que permet arribar a branques sense haver de pujar a l'arbre o a una escala.

La poda de pomes

Com que era a ca nostra, que per cert feia uns dos anys que no havia exsecallat les pomes, a més, el darrer pic no ho vaig fer gaire bé, per tant necessitaven mà de mestre. Per aprendre'n vaig posar atenció a les explicacions d'en Gaspar i encara que sembli una feina fàcil, que gairebé tot-hom amb un poc d'observació en sap, no és del tot així. Per fer-ho bé es requereixen un certs coneixements tant teòrics com pràctics.

Atès a la lliçó que vaig escoltar a les

Les lliçons pràctiques del curs d'exsecallar foren ben ateses pels aprenents

Montuiri

971 646 460

Bar Can Pieres

pomeres i pereres, segons el model de conreu s'ha de podar d'una manera o altre, a més de si són joves, si estan en producció o són ja vells i els volem rejuvenir.

Per exemple, si el marc de plantació és ampla, de més de sis metres en quadre, i les pomeres o pereres s'han de desenvolupar, és convenient podar formant l'arbre de manera que es desenvolupi tan ràpidament com sia possible. Si la pomera ja està en plena producció s'han d'observar les gemes que hagin de donar fruit i s'ha d'obrir la copa de l'arbre a fi que l'oratge i la llum hi penetri, ja que les fruites dins l'ombra no prenen tan bon color com si han rebut el raig del sol: és allò que es diu una poda d'equilibri entre les branques i la producció desitjada.

Si el marc de plantada és espès com és el cas de Son Pujol, estan a 4x3, com que aviat es toquen una amb altre s'ha de procurar que es pugui envoltar i per tant no es convenient un desenvolupament ample ni alt.

Si és una plantada de pomeres amb el sistema d'espallera, que estan espesses, com a un metre d'una a l'altra i en fileres distanciades uns tres metres, es poden deixant la branca mestra, aclarint les del seus costats i d'una manera que en estar en el punt òptim de producció podar-les escapçant les branques de dalt perquè no es facin massa altes.

Altres podes

Donada la lliçó de com podar pomeres es passà a explicar com s'han de podar els ginjolers. Aquests arbres tenen la particularitat que donen el fruit a les brostes noves, de la mateixa manera que les vinyes; per tant s'han de podar gairebé d'una manera similar. També com que és espinós convé deixar unes branques que creixin per amunt, per així no va fer tanta nosa, aclarir i escapçar els brots fins deixarlos solament d'uns 10 cms.

A la vinya també, segons el sistema de plantada i la varietat de raïm, s'han de podar de diferent manera. Si esta emparallada, si són raïms de taula es deixen els caps més clars que als destinats a vinificació i dins aquests encara hi influeix si són d'una casta o altra. Si estan en forma de vas també s'ha de formar el cep posant esment

La poda mecanitzada va complaure els assistents

amb el deixar entre tres i cinc caps per cep i no fer entretalls, això és, podar de manera que la saba no trobi grops que dificultin la seva circulació.

Per suposat que en tota podada s'han d'eliminar totes les branques seques i malaltes. Una vegada podat és millor que es cobreixin les ferides amb *màstic*, que és una espècie de betum o vernís adient per curar les ferides de qualsevol casta d'arbre. Ja ho diu la cançó:

Per fer bona exsequellada
una cosa hi ha important
i és que en qualsevol instant
s'arbre que tenguem davant
tregui una bona brostada.

Pot semblar que per aprendre de tallar quatre branques a un ametller, ga-

rrover, figueres i arbres en general no és necessari aprendre tantes lliçons, tant teòriques com pràctiques. Idò sí, si es vol ben aprendre l'ofici encara serà poc, després la pràctica diària comportarà més experiència i saber.

És imprescindible la teòrica ja que a més de practicar amb varis sistemes de poda s'ha de saber la fisiologia de l'arbre, l'espècie, si són de conreu únic o associat etc... No és el mateix un arbre envellit i un tant abandonat que un jove i vigorós. També s'ha de tenir en compte, si les exsecallades anteriors estaven ben o mal fetes, si va malaltís, segons el terreny, els adobs que haurien rebut, la situació i altres normes.

SION NICOLAU

Restaurant

PUIG DE SANT MIQUEL

Cuina mallorquina
Forn de llenya

Ctra. de Manacor, km. 31 • Tlf. 64 63 14 • Montuïri

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Aquella banda...

No era una processó, però molt bé podria ser una de les manifestacions que sovint s'organitzaven, de tant en tant, a l'entorn dels anys cinquanta amb motiu de qualque esdeveniment "memorable". Darrera la banda de música hi anaven nines vestides de pagesa i més enrere encara es destria l'antiga casa de la vila. Entre els músics hem pogut reconèixer Pere Malherba, Bernat Pizà Pevora, de na Gall, Antoni Botet, Bartomeu Sampol, que porta el requinto, Francesc Ferrer Boivàs, Rafel Putxo, Tesà Putxo, Joan Sampol (amb el fliscorn), Pere Sampol (qui va esser el director), Guillem Niu, Miquel Nyol, Ventura Negre, Tomeu Gomila Carranxo... i encara no són tots. Per altra part s'entreveu com han canviat les façanes –i, naturalment, l'interior– de les cases entre Can Pieres i can Ferrando. I la banda, encara sense uniforme.

Records d'infantesa

Quina llàstima que s'hagin perdut ses festes des poble! S'ha perdut això: sa feia sa festa de Sant Antoni a Montuiri, i era un cosa gran: tres obrers, i tenien s'obreria un any per hom: Can Badia Vei, Son Comeselles, de davant Can Badia, i a ca l'amo en Miquel "Tevet". Es dissabte de Sant Antoni hi havia molts d'aficionats, a Sant Antoni, i a ca s'obrer, que tenia s'obreria aquell any, li regalaven un xot o un porcell que valia set o vuit pessetes o això, i sopar... Hi havia un sopar d'un parell de centes persones, i es sopar consistia en sopes i frit, però aquell temps... saps que ho és de bo això!... Sopes i frit. Bé. Després de ses sopes i frit i això: una glosada. Hi havia dos glosadors bons, famosos: en Pere "Malec" de sa Muntanya (de Campanet) i s'altre que no sé qui era, i a les dotze o la una s'acabava, això. L'endemà, sa gran festa, un gran dinar, i després des dinar,

Festes perdudes

sa Beneïda. No dic que és sa Beneïda perquè era una cosa gran. Aquell parell de muls que hi havia amb uns *adornos* que sels posaven aposta! Una cosa hermosa! I tot això. I llavors venia es dinar. Després des dinar, *S'Encolcada*. Els dos glosadors, damunt una mula *enxellada*, d'en casa en casa, acompanyats d'un municipal cada un, se repartien es poble, i a cada casa feien una glosa i es que l'acompanyava ja deia què hi havia a la casa: "Aquí hi ha un jove que estudia de capellà..." i sa glosa tractava d'això. "Aquí hi ha una al·lota que s'ha de casar", i d'aquesta manera, d'en portal en portal. Llavors se feia *Sant Antoni al viu*. Saps quina festa! Feien un tabernacle a sa plaça, allà, i se feia *Sant Antoni al viu*. Estava molt ben fet. Es ves-

pre: un gran ball... boleros i cotes... I jo no te cont una dècima part de Sant Antoni. Llavors hi havia un "Claveta Ros" de sa Plaça Vella. Nomia Mateu i va morir fadrí i tenia un alambí i va fer s'obreria de Sant Sebastià. Ell hi ha que voreu, lo que feien per Sant Sebastià! *Rovelles* i coets, i què t'he de dir? Saps quina animació! i es poble estava més a's mig que no avui! I per Sant Bartomeu no fan festes, ara! Res se fa! Sant Bartomeu en aquell temps... aquelles corregudes que se feien... i tot això. Hi havia una tira de cavalls i sa guàrdia civil a cavall que *taia* uns *ceions* rran-ran de sa tira de sa gent perquè no... i llavò se'n passejava un que venia aigua amb neu: es gelat. Valia un cèntim i te'n donava un tassonet.

(Contat per Biel Cerdà "Badia" (1877-1977), el montuïrer que va arribar als cent anys, i transcrit a "Un poble un temps", de Joan Miralles i Monserrat).

Ponç Mesquida Noguera, entrenador dels juvenils

"Alguns dels més joves tenen possibilitats de passar directament a tercera nacional"

Els juvenils de Montuïri des de l'inici d'aquesta temporada compten amb un entrenador que els satisfà, ja que pel seu caràcter i per la seva total entrega a l'equip es considerat com una persona sençera, d'un tracte amable i alegre. Aquest és en Ponç Mesquida Noguera, qui professionalment és mestre d'obres, natural de Porreres on va néixer fa 39 anys i amb una vida

lligada sempre a l'esport. Als 12 anys va començar a practicar el futbol amb equips del seu poble. Començà amb els alevins i va seguir a infantils, prejuvenils, juvenils i tercera regional; i darrerament a 2ª regional amb el FC Lluçmajor, on es va casar i tengueren dues nines bessons i on també resideix. De nin havia jugat un any amb els infantils de La Salle.

– Com entrenador, quins equips has preparat?

– Vaig començar a Porreres amb els alevins i successivament vaig entrenar els infantils, els juvenils i els de 1ª regional de l'UD Porreres. També vaig entrenar els cadets del CD Espanya.

– A més del futbol, t'has dedicat a altres disciplines esportives?

– Simultàniament he practicat ciclisme i tennis, ja que m'agraden molt.

– Podríem centrar-nos ara en l'equip de juvenils de Montuïri que tu entenes. Com el veus i com responen els jugadors?

– Des del meu punt de vista és un equip molt disciplinat, on els jugadors s'apliquen a unes normes de grup, però no per imposició, sinó perquè ells entenen que és una manera de mantenir un ordre, tant en el vestuari com en l'equip.

– Encara que la majoria ja sien coneguts a Montuïri, podries repetir-nos els noms dels jugadors de què disposes?

– Són aquests: Llorenç, Toni Miquel, Dani, Fornés, Jiménez, Xiu, Furri, Terric, Xisco Ramis, Xisco Mas, Xeca, Farid, Said, Bartomeu, Borja, Sala i Abel.

– Ja hauràs pogut advertir si a alguns d'aquests se li entreveu un futur destacat.

– Consider que alguns d'ells tenen possibilitats. N'hi ha quatre que acaben la seva etapa com a

juvenils i estan més que preparats per entrar en l'equip de 2ª regional. I de seguir en la seva progressió podran passar a jugar amb l'equip de 3ª nacional.

– I els mes joves dels juvenils?

– Alguns dels mes joves tenen possibilitats de passar directament a tercera nacional, sempre que segueixin en la seva progressió.

– El juvenils de l'equip, són tots montuïrers?

– Sí, tots són del poble, malgrat que per a alguns i degut al seu nom sembli estranya l'afirmació.

– Quin futur veus a l'equip?

– Consider que és un equip que en el futur pot marcar-se objectius de consolidació en una categoria superior.

– A principis de temporada, quins objectius us vàreu marcar?

– El primer objectiu era el de no semblar un equip de 3ª regional, en quan a l'organització, tant dins com fora del camp. Aquest objectiu el vàrem aconseguir molt ràpidament. També ens vàrem marcar un altre objectiu a nivell de resultats, i aquest era el de quedar entre els quatre primers.

– Hores d'ara, veis algunes possibilitats d'ascens?

– Veim possibilitats de quedar en quarta posició, no obstant la nostra il·lusió és la d'arribar tan amunt com sia possible. I lluitarem fins a la fi per aconseguir-ho.

– Quina impressió és ara la teva pel que fa a l'equip?

– És un equip en formació en el qual molts de jugadors són d'edat de cadet o de primer any. És un equip competitiu amb esperit de sacrifici i ganes d'aprendre.

– Aquest planter t'haurà donat algunes satisfaccions i, possiblement, també, desenganys. És així?

– Desenganys, cap; tot al contrari, satisfet d'haver aconseguit l'objectiu marcat amb tanta rapidesa i també de veure com aquesta gent jove gaudeix amb aquest esport.

– Ja per acabar, podries expressar si rebeu així com pertoca el suport de la directiva?

– Sí. Hem sent satisfet pel recolzament de la directiva i en particular pel d'un president que es preocupa pel seu equip juvenil.

O. ARBONA

Ortopèdia MANACOR

**Àngel
Ascaso
García**

**TÈCNIC
ORTOPÈDIC**

Plaça Rector Rubí, 3
Tlf. 971 552 614
Fax 971 462036
07500 Manacor

PREFABRICATS

Manera

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

FABRICACIÓ DE

BALUSTRADA I

BIGUES DE TAUló

IMITACIó FUSTA

Servei de transport propi per a tota l'illa

Magatzem i oficina

Ctra. Palma-Manacor, km. 28,5 • 07230 Montuïri (Mallorca)

Tlfs. magatzem: 971 64 67 44 • 971 64 60 95

Tlf. particular: 971 64 61 73

Hotel Rural Es Figuerol Nou

Es Pati de Montuïri

Restaurant

Diligent servei

Amb totes les comoditats

Acurada atenció al client

Servei de noces i banquets

Ctra. Montuïri - Sant Joan, Km. 0'7 • Tel.: 64 67 64 • Montuïri

Levi's

DIESEL

Avirex

Lee

MANS

L'Almoïna, 30 • Tlf. 971 16 84 56

Porreres

AVIA

CAT

ART

adidas

Les obres del nou camp de futbol, en marxa

La inauguració es preveu per al pròxim maig

Una de freda i una de calenta en els partits del passat febrer

Dels quatre partits jugats per l'equip de 3ª nacional, tres han finalitzat en empat i l'altre en derrota per 1 a 0. Així i tot no cal témer, hores d'ara, pel descens de categoria, ja que altres sis equips van darrera el Montuïri en la classificació i s'entreu, al dir del propis jugadors, una millorança en els partits que resten de temporada. Així, l'estrena de la nova gespa i de l'ampliació del terreny de joc satisfaria, a més, tota l'afició del poble.

Els resultats dels partits jugats durant el passat febrer foren aquests:

FUTBOL

3ª divisió

Montuïri, 0 - Ferrioler, 0

Encara que no hi hagués gols, el partit fou molt emocionant, molt lluitat i l'interès no decaigué ni un sol moment. Dominà més el Ferrioler a la primera part, però la segona fou del Montuïri. Així i tot ni uns ni altres foradaren la porteria en un partit del què cal destacar l'admirable arbitratge, el millor des de molt de temps ençà.

Peguera, 2 - Montuïri, 2

Quan semblava que acabaria amb victòria del Montuïri, en el darrer minut del partit els locals aconseguiren la igualada. El Montuïri tengué molts més ocasions de gol que el contrincant. Cada equip marcà un gol de penal.

Montuïri, 1 - Sant Rafel, 1

Aquest fou el primer partit fou jugat (dia 16 de febrer) a Porreres a causa de la remodelació del camp d'Es Revolt, en el qual excel·lí l'interès d'ambdós equips. Els eivissencs marcaren al quart d'hora i els montuïrers ho aconseguiren quan en mancava un altre per al final. Els nostres portaren la iniciativa, però els contrincants es mostraren molt perillosos.

Santa Eulàlia, 1 - Montuïri, 0

El partit conservà la igualada a zero fins que nou minuts abans del final els locals aconseguiren el gol de triomf.

Fou un partit avorrit, sense gens de futbol, en el qual les ocasions de gol foren mínimes, tant per un com per l'altre conjunt.

2ª regional

Sa Vileta, 0 - Montuïri, 1
Montuïri, 1 - Sant Jordi, 1
Murer, 1 - Montuïri, 1

Juvenils

Montuïri, 3 - Esporles, 0
R. Sta. Ponça, 2 - Montuïri, 0

Infantils F-7

Montuïri, 7 - At. Peguera, 0
At. Es Liceu, 3 - Montuïri, 6

Alevins F-7

Cardassar, 7 - Montuïri, 3
Alaró, 4 - Montuïri, 5

Benjamins F-7

Porto Cristo, 2 - Montuïri, 2
Montuïri, 1 - Cala Millor, 7
Manacor, 18 - Montuïri, 0
Montuïri, 6 - Jv. Manacor, 2

BÀSQUET FEMENÍ

Mini

Montuïri Verger, 35 - S'Arracó, 9
Jov. Mariana, 9 - Montuïri Verger, 53
Montuïri Verger, 29 - Binissalem, 11

Infantil

Montuïri Manera, 29 - Soledat, 28
Joan Capó, 33 - Montuïri Manera, 29
Montuïri Manera, 17 - M. G. G., 32

Cadet

Montuïri, 25 - Llosetina, 45
Binissalem, 55 - Montuïri, 24
Calvià, 38 - Montuïri, 43

1ª Autònomic

Lapis Montuïri, 35 - Sa Pobla, 48
Drac Pla, 65 - Lapis Montuïri, 53
Lapis Montuïri, 35 - Sant Josep, 70

L'equip de juvenils de Montuïri de la temporada 2002-2003

Glosa

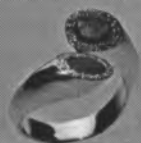
Sa costa de Can Matarino

An es llindar des portal
una baula hi he posada
amb una corda fermada
per davallar per avall,
por no fer-me tant de mal
si pel cas pec llenegada.

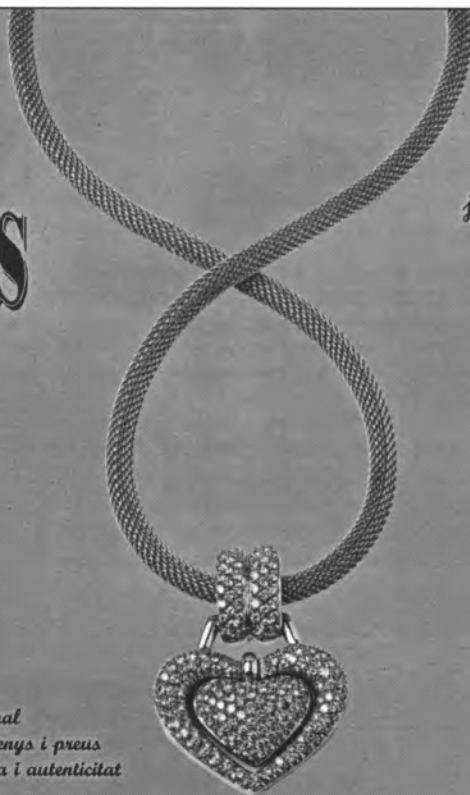
Llavors, per tornar pujar,
pot ser una bona ajuda;
si sa corda no és rompuda
m'hi podré tornar aferrar,
i si així bé no me va
aniré a demanar
si es batle me pot posar
an es cantó una grua.

Tòfol Massanet "Parrí"

LAPIS

joies per a tots

- Taller propi artesanal
- Gran varietat de dissenys i preus
- Certificat de garantia i autenticitat

Obert 7 dies a la setmana, de 9,00 a 19,00 h.

Ctra. Palma - Manacor, Km 28 • 07230 Montuïri, Illes Balears
Tlf. 971 16 16 00 • Fax 971 64 64 27 • www.lapis.com.tr • palma@lapis.com.tr

Quaresma

Amb la celebració del dimecres de cendra que es farà el dia 5 a les 20'00 començarà la Quaresma. La Quaresma és un temps privilegiat no sols per a la reflexió personal i la pregària, sinó també per a la lectura. Llegir no sols ens amplia els nostres coneixements, sinó que, sobre tot en aquests temps que correm, és una necessitat bàsica.

Curset Prematrimonial

Convidam totes les parelles que pensin casar-se durant aquest any a participar d'un curset prematrimonial que es farà del 10 a 14 de març a la rectoria de Montuiri. Les persones interessades poden passar pel despatx parroquial a l'horari habitual.

Reunió de pares i mares dels infants de la catequesi

Seguint amb el calendari establert a principi de curs, el dijous dia 20 a les 20'30h reunió de formació a la rectoria amb els pares i mares dels infants de la catequesi de primer i segon curs. Vendrà a compartir la formació na Bàrbara Mayol, mare de família i res-

Detall ben eloqüent de la pila baptismal de la nostra església, on es destria a més de la cara d'un àngel, l'escut de Montuiri en relleu

ponsable de la catequesi de l'arxiprestat del Pla.

Recés Quaresmal

En motiu de la Quaresma, convidam les persones interessades a un recés arxiprestal que es farà el proper dia 29 a les 17h. Avisarem el lloc a on es farà.

Missa amb nins

La missa amb nins del mes de març la tendrem el dia diumenge dia 30. Convidam els pares i mares dels infants que han de fer la primera comunió i els nins i nines que ja l'han feta. Atenció que aquest dia es farà el canvi d'hora!

Una mirada a l'interior

Parlar de la interioritat de la persona humana és parlar d'aquells llampecs que possibiliten que la vida tingui sentit. Qualsevol persona, sigui creient o no, té accés a poder mirar i aprofundir el seu interior. L'interior humà requereix ser explorat i treballat per descobrir-hi no sols la riquesa humana, sinó el sentit transcendent de tota persona. Perquè els veritables valors existencials s'amaguen a l'interior de la persona, és a l'interior on roman el veritable sentit de l'existència. És per això que la pau, la felicitat, el goig no cal anar-los a cercar a fora, sinó que estan dintre. D'aquí la gran tasca i el gran treball de trobar-los.

Explorar i treballar la interioritat suposa un esforç perquè la interioritat és una realitat completa que desborda els nostres esquemes mentals preconcebuts. Sens dubte les religions, els símbols, els somnis, les tècniques de meditació podem ser eines adients per encetar un diàleg

amb el món interior.

El patriarca Atenàgores, un gran mestre de vida interior, deia als seus deixebles: "Cal fer la guerra més dura, la guerra de pacificar l'interior". En efecte, pacificar l'interior és una gran tasca ja que també les forces interiors entren en conflicte i desarmar l'interior no sols és un treball lent, sinó també delicat i costós.

En la biografia dels grans sants, místics i també artistes hi trobam moments en l'interior dels quals emergia una força nova i significativa. La seva missió era intuir noves formes de vida. La seva intensitat i la seva empena era capaç d'engendrar sistemes filosòfics, religiosos, culturals nous. Cercar la riquesa interior vol dir, beure del propi pou, per tal de descobrir-hi el gran tresor de l'existència.

Un correcte treball sobre la interioritat no pot obviar dos principis: La relació amb el misteri de Déu i la relació amb els altres. No és possible pensar

amb un treball interior sense que prest o tard aparegui l'existència de Déu. Com tampoc, la relació amb els altres. Això vol dir que la persona humana, per naturalesa, és creient i sociable alhora. Déu no sols s'apropa al llindar de la vida, sinó també al moment en què l'home es disposa a fer un passeig pel seu interior. Encertadament Sant Agustí exclamà: "Et cercava tan enfora de mi i eres més prop que mi mateix". Però també s'ha d'estar alerta a què el treball interior sigui un ensimismament narcisista. Serà la relació amb l'altre el que farà possible no sols una relació sana, sinó també el desenvolupament harmònic de la personalitat.

Tots els humans hem estat creats persones, però sols un treball interior ben fet farà possible esdevenir allò pel qual hem estat creats persones humanes. D'aquesta manera ser persona humana és un do, però també una tasca...

Pluviometria

Febrer de 2003

Dia 4..... 0'1 l/m²	" 17 ... 9'8
" 5 ... 0'8	" 18 ... 15'7
" 9 ... 4'2	" 19 ... 5'8
" 10 ... 8'8	" 20 ... 0'2
" 12 ... 0'1	" 21 ... 3'3
" 13 ... 4,2	" 26 ... 23'0
" 14 ... 10'5	" 27 ... 14'7
" 15 ... 30'6	" 28 ... 0,1
" 16 ... 3'1	Total 135 l/m²

Apotecaries

9 març Montuïri	23 març Porreres
16 " Petra	30 " Sant Joan

Temps passat

10 anys enrere

Març de 1993

Desfilades de models

En aquell temps proliferaven les desfilades de models. A Montuïri aquest mes n'hi hagué dues: dia 20 en Es Dau en presentà una la botiga "Traus" i dia 26 una altra a la Sala Mariana la botiga "Es Pujol".

25 anys enrere

Març de 1978

Viatge d'estudis

Els alumnes d'ambdós sexes de 8è d'EGB de les Escoles, a finals de març iniciaren el viatge de fi d'estudis. Visitaren quasi tota Andalusia i el llevant peninsular. Els acompanyaren el director, Joan Sorell, i el professor Gabriel Gomila.

50 anys enrere

Març de 1953

Accident de motocicleta

Quan circulaven amb moto per la carretera de Palma, Miquel Nicolau Mascaró (del Puig Moltó) i Joan Miralles Servera "Queló", varen ser víctimes d'un accident a resultes del qual sofriren ferides de certa consideració: en Miquel hagué romandre algun temps ingressat i en Joan perdé una cama.

100 anys enrere

Març de 1903

Nou molí fariner

Gaspar Mas Cerdà un dia d'aquest mes demanà permís a l'Ajuntament per edificar un molí fariner amb el qual també poder treure aigua de la que passa pel torrent. Ara bé, fins a dia 2 de juny següent no se'l va autoritzar.

Noces d'argent

11 març 1978

Damià Verger Socias "Vermell" amb Carmen Rufino Ramírez.

12 març 1978

Bartomeu Fullana Amengual "Galiana" amb Francisca Cerdà Mesquida "Bella".

Cuinar en casa

Cocarros de xampinyons

Ingredients

- 500 gms. de xampinyons
- 4 pebres vermells
- Una picada de julivert i un all
- 100 gms. de formatge rallat
- 1 blanc d'ou, sal i pebre bo
- 400 gms. de farina de panada
- 2 tasses de cafè d'oli d'oliva
- 2 d'aigua.

Elaboració

El vespre abans, rentar bé els xampinyons, llevar el capoll i tallar-los molt petits. Degotar bé. Fregir-los molt a poc a poc. Arreglar els pebres vermells i tallar-los igual de petits. Afegir els xampinyons i que coquin plegats. Una vegada cuit, posar a degotar tota la nit. Amb la farina, les 2 tasses d'oli i les 2 d'aigua, fer la pasta. Trempar el farciment amb sal i pebre bo, julivert, all i el blanc d'ou ben remenat i el formatge rallat. I fer els cocarros.

HARRY MOOLCHAND

Demografia

Febrer de 2003

Naixements

Dia 6.- Alba Sansó Gallard, filla de Josep i de Jerònia.

Defuncions

Dia 4.- Francisca Sampol Fornés "Móra", viuda, de 69 anys. (Morí a Palma).

Dia 9.- Pere Oliver Amengual "Xorri", viudo, de 81 anys. (Morí a Palma).

Dia 15.- Sebastiana Verger Vich "Mascarona", viuda de 97 anys.

Glosa

A un nou glosador

No sabeu que es poble té un altre bon glosador?
Li diuen Guillem Pastor i pes qui vol visitar-lo: carrer Joan Alcover.

Li lleu molt i en sabrà fer, i això costa, es prendre-ho; meam si em daràs sa raó, Guillem, de lo que et diré:

Dets anys que les faig, no ho sé, i no pens mai apuntar-ho; dets euros que hi guanyaré, glosant, vull fer un racó.

Si tu m'ets superior ben aviat ho sabré, es negoci et deixaré i si basta per viure bé és que ets molt poc gastador.

AMADOR FONT

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

Ctra. Montuïri a Porreres, Km.1 • Tel. 971 646 695 • Fax 971 161 503

MONTUÏRI

SALIDA DOMINGO 23 DE MARZO
REGRESO SÁBADO 29 DE MARZO

Esquí con
RÀDIO MONTUÏRI

Esquí en
ORDINO ANDORRA

PRECIOS DESDE

421 €

• Habitación doble 483 €

• Habitación triple 474 €

Salida dese Palma en autocar

A 10 minutos estación ORDINO ARCALIS

Apartamentos ANNAPURNA *** SUP (MP)

I N C L U Y E :

- ida y vuelta en barco camarote cuádruple
- guía acompañante desde PALMA
- estancia 4 noches en Hotel ***
- cena en barcelona buffet libre (Port Olímpic)
- BUS a disposición durante todo el viaje
- FORFAIT (remontes)
- seguro de viaje, accidentes, anulación y esquí en pistas

Asistencia técnica:

VIAJES MARSANS

Telf. Información

971 79 73 14

